

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

УЧАСНИКІВ ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ «ЗА ЧЕСНУ ТА ПРОЗОРУ МИТНИЦЮ»

Випуск №48
01 - 28.02.2023

Шановні читачі!

Перед Вами Інформаційний бюлетень, продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується в рамках проєкту Підтримка «Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» за фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network.

Сподіваємось, Вам буде цікаво!

У цьому випуску:

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

- Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (січень 2023)
- Спрощення процедур торгівлі в Україні 2022: Митні процедури, проблеми та очікування бізнесу під час війни

Новини від наших партнерів

- Тренінг «Європейський Союз та Україна: компетентний підприємець» (Волинська ТПП)
- Українські виробники молочних продуктів на GULFOOD 2023 (Об'єднання «Спілка молочних підприємств України»)
- Ініціатива «Шляхи солідарності» є інструментом практичної інтеграції України в ЄС («Європа без бар'єрів»)
- Розпочато попередню реєстрацію для вступу до Наукового ліцею міжнародних відносин УМСФ у 2023 році (Університет митної справи та фінансів)
- Розвиток бізнесу, ГО і ВПО (APP Таврійського об'єднання територіальних громад)

НОВИНИ МИТНИЦІ

- Звільнено від сплати ПДВ та ввізного мита безпілотні літальні апарати та деякі інші товари

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (січень 2023) (презентація «Основні економічні тенденції та очікування в січні 2023»)

13 лютого 2023 року, ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» (ІЕД) в рамках проєкту «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» провів онлайн захід «Економічні тенденції з точки зору бізнесу (січень 2023)».

Бізнес продовжує залишатись стійким, однак відновлення виробництва у січні 2023 року було неактивне

Попри значний вплив наслідків російського ракетного терору, бізнес продовжував залишатись стійким. Водночас відновлення виробництва у січні було неактивне.

Такі результати нашого дев'ятого Нового Щомісячного опитування підприємств за січень 2023 року, які експерти ІЕД представили під час онлайн-заходу «Економічні тенденції з точки зору бізнесу».

Як показало опитування, більшість підприємців – 82% – очікує закінчення війни. На другому місці – зниження податків і акцизів (45%), на третьому – запровадження доступних кредитів та спрощення законодавчих вимог до бізнесу.

«Це означає, що бізнес пристосовується до роботи під час війни. Такі результати стали наслідком рішень, наприклад, щодо скасування 2% ставки оподаткування», – зазначила виконавча директорка Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Оксана Кузяків.

Проблема перебоїв з електро-, водо- або теплопостачанням вже три місяці поспіль очолює рейтинг перешкод для бізнесу. На другому місці – зростання цін на сировину та матеріали, на третьому – небезпека для роботи.

«Про проблему блокування податкових накладних серед наших респондентів зазначили лише 3% респондентів. Це ще раз показує, що ця проблема суттєва, але для певної групи бізнесу», – пояснила експертка.

[» Продовження стор 3.](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

>> Початок стор. 2

Основні економічні тенденції та очікування в січні 2023

Більшість підприємств – 89% – тимчасово призупиняли роботу через відключення електропостачання в грудні. Водночас 6% бізнесу навіть під час відключень вдається підтримувати всі виробничі процеси й не зупиняти роботу. Ще 30% підприємств призупиняли роботу лише на 1-10% робочого часу, 30% - на 11-25% робочого часу, а 11% підприємств не працювали більш ніж половину часу (51-100%).

Через відключення електроенергії підприємства втратили 23% загального обсягу робочого часу за місяць. Як пояснює старший науковий співробітник ІЕД Євген Ангел, найгірша ситуація була зафіксована у Харківській, Запорізькій та Хмельницькій областях.

Щоб продовжувати працювати, підприємства у січні встановлювали додаткові джерела живлення (генератори, акумулятори тощо) (79%), а також змінювали графік роботи (57%).

«Великі та середні підприємства краще забезпечені джерелами живлення, аніж мікро- та малі підприємства. Підприємства, які забезпечені джерелами живлень, мали менші часові втрати», – додав Євген Ангел.

Частка підприємств, які працюють майже на повну потужність (75%-99%) залишилася майже незмінною, порівняно з попереднім місяцем – 43% опитаних.

Очікування на 2 роки залишаються оптимістичними: третина планує розширити діяльність своїх підприємств, однак невизначеність на таку далеку перспективу збільшилась. Водночас рівень невизначеності в 6- і 3- місячній перспективі продовжує знижуватися.

«Якщо тенденція до зменшення продовжиться в надалі, то в такому темпі за 2-3 місяці ми досягнемо довоєнного рівня невизначеності», – зауважила Оксана Кузяків.

У січні порівняно до грудня, частка підприємств, які планували зростання виробництва в найближчі 3-4 місяці, зросла, а відсоток підприємств, які планували скоротити виробництво, зменшився.

Ознайомтеся з презентацією результатів Дев'ятого щомісячного опитування керівників підприємств «Український бізнес в умовах війни»

Основні економічні тенденції та очікування в січні 2023

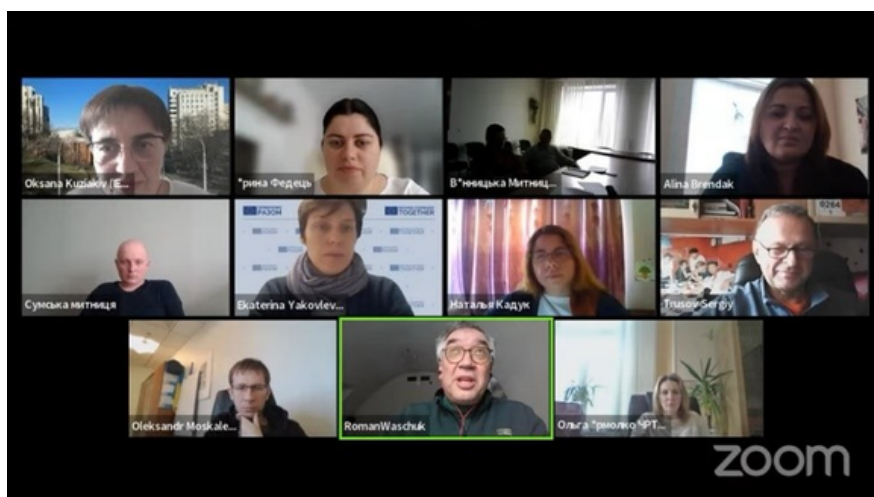

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Спрощення процедур торгівлі в Україні 2022: Митні процедури, проблеми та очікування бізнесу під час війни (Презентація результатів Сьомого щорічного опитування українських експортерів та імпортерів)

20 лютого 2023 року Громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» (ІЕД) провела публічну онлайн презентацію результатів Сьомого щорічного опитування українських експортерів та імпортерів [«Спрощення процедур торгівлі в Україні 2022: Митні процедури, проблеми та очікування бізнесу під час війни»](#).

Метою опитування є дослідження оцінки ефективності роботи митниці в умовах дії воєнного стану в Україні, визначення проблем, з якими стикається бізнес, та підготовка відповідних рекомендацій. Результати опитування дозволять оцінити зміни, що відбуваються на митниці та впливають на бізнес, в умовах російської збройної агресії проти України.

Спікери:

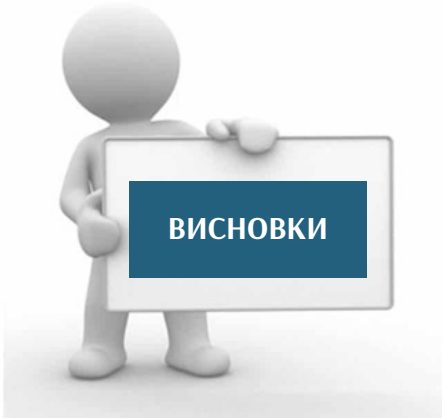
- Олександр Москаленко, Директор департаменту митної політики Міністерства фінансів України
- Аліна Брендак, Заступниця директора Департаменту – начальниця відділу розвитку міжнародної транзитної системи Департаменту запровадження міжнародної транзитної системи Державної митної служби України
- Роман Ващук, Бізнес-омбудсмен України
- Оксана Кузяків, Керівниця проєкту, виконавча директорка ІЕД
- Євген Ангел, Старший науковий співробітник ІЕД
- Ірина Федець, Старша наукова співробітниця ІЕД

Модератор заходу: Оксана Кузяків, Керівниця проєкту, виконавча директорка ІЕД

[» Продовження стор. 5](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

>> Початок стор. 4

Основні питання, які були представлені:

- > Індекс сприйняття роботи митниці;
- > Проблеми у роботі митниці за оцінками бізнесу;
- > Оцінка окремих аспектів митниці;
- > Реформи на митниці: оцінка та очікувані заходи;
- > «Сірий імпорт»: поширеність;
- > Джерела інформації про регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД);
- > Цифровізація інфраструктури підтримки експорту та державних послуг (на прикладі оцінки порталу Дія.Бізнес).

Індекс сприйняття роботи митниці

- У 2022 році індекс СРМ склав 0,37 на шкалі від -1 до 1, що практично не змінилося з 2021 року, коли він склав 0,36. Оцінки роботи митниці покращуються зі зростанням розміру підприємств.
- Більше половини респондентів вважають, що робота митниці у цілому ефективна, але вимагає деяких змін.

Проблеми на митниці та оцінка різних видів контролю

- Топ-3 проблеми, пов'язані з митницею, – це черги на кордоні, недосконале митне законодавство та недостатня спроможність пунктів пропуску.
- Важливість проблем свідомого завищення митної вартості товарів та постійних змін структури та керівництва митниці зменшилася у 2022 році порівняно з 2021 роком.
- Рівень проблемності усіх видів контролю залишається низьким: від 49,5% (контроль на харчову безпеку) до 54,7% (митний контроль) опитаних не мали жодних проблем у 2022 році.
- Під час війни рівень проблемності зрівнявся для різних видів контролю, але проблеми переважно залишаються незначними.

Оцінки роботи митниці та різних аспектів її роботи

- У 2022 році середня оцінка роботи митниці склала 3,6 балів. Це близько до попередніх років: у 2020 році вона склала 3,6 балів, а у 2021 – 3,7 балів.
- Підприємства оцінили всі аспекти роботи митниці на такому ж рівні: на 3,5 балів і більше.

Вартість та швидкість процедур митного оформлення

- Зростання грошових та часових витрат при митному оформленні експорту та імпорту стало найвищим за весь час опитування. Підприємства вперше частіше говорять про збільшення тривалості цих процедур, ніж про її скорочення.
- Під час війни суттєво збільшилася тривалість митного оформлення (з 10 год у 2021 році до 16,3 год у 2022). В три рази зросла тривалість митного огляду до 6,2 год (2,2 у 2021 році).

>> Продовження стор. 6

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

>> Початок стор. 5

Очікувані результати реформ митниці

- У 2022 році основними очікуваними результатами реформ на митниці стали зменшення часу при проходженні митних процедур, автоматизація процедур, відкриття нових пунктів пропуску та можливість подавати документи повністю в електронному вигляді. Це відображає пріоритети скорочення часу та мінімізації людського фактору.

«Сірий імпорт»: поширеність

- В середньому частку «сірого імпорту» оцінюють як 17,3%. Це менше, ніж у попередніх хвилях опитування (у 2021 р. – 21,1%, у 2020 р. – 24,2%, у 2018 р. – 25,3%).
- Збільшилась частка підприємств, які не можуть оцінити частку «сірого імпорту» на своєму ринку.

Оцінка порталу Дія.Бізнес

- Зростає рівень використання порталом Дія.Бізнес: у 2022 році майже 38% опитаних експортерів та імпортерів часто або інколи користувалися порталом (24% в 2021 році).
- Лише 2% підприємств не знають про Дія.Бізнес, але 57% знають і не використовують.
- Великий та середній бізнес почав використовувати Дія.Бізнес активніше, ніж малі та мікропідприємства (дзеркальні зміни порівняно з 2021 роком).

Джерела інформації про регулювання ЗЕД

- Учасники ЗЕД для пошуку інформації про регулювання ЗЕД (як в Україні, так і закордоном) найчастіше користуються послугами митних брокерів. При цьому митні брокери вперше стали найпопулярнішим джерелом інформації про закордон.
- Інтернет на другому місці за популярністю при пошуку інформації про регулювання ЗЕД як в Україні, так і закордоном.
- Митні органи увійшли до топ-3 джерел, що може свідчити про важливість офіційних джерел інформації в умовах невизначеності під час війни.

Участь в бізнес-асоціаціях

- У 2022 році більше третини (38,3%) підприємств-учасників ЗЕД були членами хоча б однієї бізнес асоціації. Частка підприємств, які є членами бізнес-асоціацій, вперше зросла, після зменшення впродовж чотирьох хвиль дослідження. Компанії, які входять до бізнес-об'єднань, можуть бути більш активні та спроможні долати виклики війни.
- Зі зростанням розміру підприємства зростає ймовірність членства в бізнес-асоціаціях.
- Більшість підприємств беруть участь лише в одному діловому об'єднанні.

Ознайомтеся з презентацією результатів
Сьомого щорічного опитування українських експортерів та імпортерів

**«Спрощення процедур торгівлі в Україні 2022: Митні процедури,
проблеми та очікування бізнесу під час війни»**

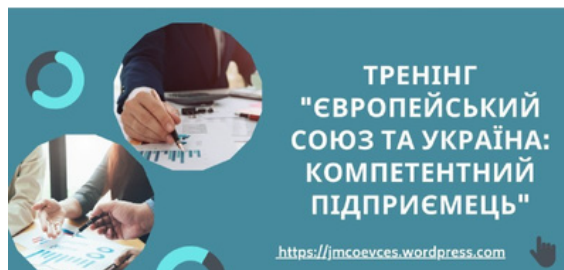
НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Новини від наших партнерів

Тренінг «Європейський Союз та Україна: компетентний підприємець» (Волинська ТПП)

Шановні підприємці, представники бізнесу!

Якщо у Вас є інтерес до вивчення умов ведення бізнесу на ринку Європейського Союзу, вимог до продуктів в ЄС, перспектив експортного потенціалу компанії на європейські ринки у широкому контексті реалізації політик ЄС та перспектив співпраці України з ЄС, **Учасники Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» Волинська ТПП запрошують на тренінг «Європейський Союз та Україна: компетентний підприємець».**

Тренінг буде проводитись у березні-квітні 2023 р.

Графік занять буде встановлено з урахуванням побажань слухачів, висловлених у реєстраційній формі. Формат тренінгу: 12 тематичних онлайн-сесій по 4 академічних години кожна, загальним обсягом 48 годин аудиторних занять.

Успішне завершення тренінгу буде підтверджено відповідним сертифікатом.

З детальною структурою тренінгу, інформацією про тренерів, навчальними матеріалами можна ознайомитись на сайті проекту: <https://jmcoevces.wordpress.com/>

Навчання БЕЗКОШТОВНЕ та проходить в онлайн-режимі з використанням платформи Zoom.

Реєстрація триватиме до 10 березня 2023 року або до набору групи у 30 слухачів [за посиланням](#)

[Докладніше](#)

Українські виробники молочних продуктів на GULFOOD 2023 (Об'єднання «Спілка молочних підприємств України»)

«Gulfood» 2023 – найбільша і найвпливовіша в світі щорічна виставка харчової промисловості й виробництва напоїв з найбільшою кількістю відвідувачів, експонентів і бізнес-операцій. Загальна площа павільйону становить 252 кв.м. Це – найбільший стенд від України, який представлений на цій виставці з 2014 року. Українські компанії є активними учасниками Gulfood – щорічно понад 50 компаній презентують свою продукцію на цій виставці.

Серед експонентів – як великі корпорації, так і представники малого та середнього бізнесу. Серед відвідувачів виставки – власники і службовці торгівельних мереж, виробники, імпортери, експортери та дистриб'ютори продуктів і напоїв, представники готельно-ресторанного бізнесу, транспортних компаній, а також державних департаментів, які відповідають за постачання лікарень, цивільних і оборонних об'єктів.

Цього року виставка приймає компанії з 125 країн світу. Україну представляють 35 компаній, серед яких і учасники СМПУ.

[Докладніше](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Ініціатива «Шляхи солідарності» є інструментом практичної інтеграції України в ЄС («Європа без бар'єрів»)

Набувши членства в ЄС, Україна стане найпотужнішим гравцем на аграрному та продовольчому ринках Європи, відтак інфраструктура та логістика, які б дозволяли їй працювати в повну силу, потрібні відповідні. Ініціатива «Шляхи солідарності» – це спосіб вже сьогодні розбудувати існуючі українські та європейські потужності під потреби та можливості України в майбутньому.

Такого висновку дійшли учасники експертної дискусії «Умови успіху «Шляхів солідарності». Чого варто очікувати від Ініціативи у 2023 році?», проведеної Учасниками Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» Аналітичним центром «Європа Без Бар'єрів» за участі представників центральних органів виконавчої влади, прикордонних державних і військових адміністрацій, міжнародних експертів та аграрного бізнесу. [Докладніше](#)

Розпочато попередню реєстрацію для вступу до Наукового ліцею міжнародних відносин УМСФ у 2023 році (Університет митної справи та фінансів)

Шановні вступники та батьки! Для вступу до в.с.п. «Науковий ліцей міжнародних відносин II – III ступенів» Університету митної справи та фінансів у 2023 році необхідно заповнити форму попередньої реєстрації за посиланням: <http://surl.li/ewgir>

До ліцею приймаються учні у 8, 9, 10 та 11 класи на три профілі навчання: «Міжнародні відносини»; «Міжнародна економіка»; «Міжнародне право».

Старт вступних іспитів у червні 2023 року в режимі онлайн. [Докладніше](#)

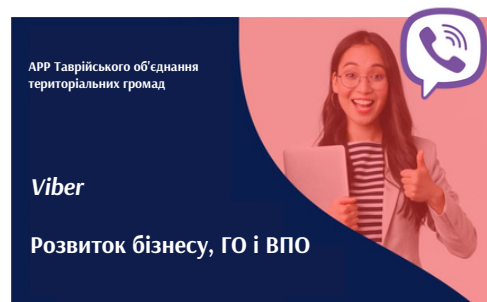
Розвиток бізнесу, ГО і ВПО (APP Таврійського об'єднання територіальних громад)

Учасниками Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» APP Таврійського об'єднання територіальних громад створили групу в вайбері, де постійно публікують актуальні можливості із залучення грантів і програм для бізнесу, підприємців діючих і тих, хто тільки планує, громадських організацій, благодійних фондів, ОМС.

Якщо вам цікаві:

- новини про актуальні гранти і навчання;
- отримати консультацію з написання грантів для бізнесу і соціальних проєктів;
- отримати підтримку спільноти;
- консультації з зачаткування соціального підприємництва;
- консультації бухгалтера і юриста.

[Приєднуйся до Розвиток бізнесу, ГО і ВПО у Viber](#)

Консультації надаються з написання грантових проєктів під бізнес і соціальних проєктів БЕЗКОШТОВНО експертами APPTOTG. [Докладніше](#)

НОВИНИ МИТНИЦІ

Звільнено від сплати ПДВ та ввізного мита безпілотні літальні апарати та деякі інші товари

Набирають чинності закони про звільнення від сплати ПДВ та ввізного мита безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів.

Президент України підписав Закони №2906-IX та №2907-IX про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України, відповідно до яких тимчасово на період дії воєнного стану, але не більше ніж до 1 січня 2024 року звільняються від оподаткування ввізним митом та ПДВ наступні товари, що класифікуються в товарній позиції згідно з УКТ ЗЕД:

- безпілотні літальні апарати – 8806 (крім 8806 10, 8806 29 20 00, 8806 99 20 00)
- оптичні приціли, коліimatorні приціли (коліimators), приціли нічного бачення або тепловізійні приціли – 9013 10 90 00, 9013 80 00 00
- тепловізійні біноклі та монокуляри, прилади нічного бачення (біноклі та монокуляри) – 9005 10 00 00, 9005 80 00 00
- переносні радіостанції – 8517 62 00 00, 8517 69 30 90, 8517 69 90 00

Закони було прийняті для запобігання дефіциту квадрокоптерів, прицілів, рацій та приладів нічного бачення, необхідних українським військовим, шляхом запровадження тимчасових податкових пільг під час ввезення таких товарів на митну територію України юридичними та фізичними особами.

Також зазначені товари звільняються від сплати митних платежів під час переміщення у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

Крім того, положенням Закону України 2907-IX “Про внесення зміни до розділу XXI “Прикінцеві та перехідні положення” Митного кодексу України щодо сприяння ввезенню на територію України безпілотних літальних апаратів та деяких інших товарів”, передбачено, що до зазначених вище товарів (крім товарів військового призначення) не застосовуються заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі заходи державного експортного контролю.

Ці зміни не застосовуються до товарів, що мають походження з росії або з окупованої території України.

Закони набирають чинності з дня, наступного за днем їх опублікування, тобто з 24 лютого 2023 року.

[Джерело](#)

Випуск підготовлено
Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій
в рамках проєкту **Підтримка Громадської Ініціативи**
«За чесну та прозору митницю»

КОНТАКТИ ПРОЄКТУ:

сайт: www.tfd.ier.com.ua
e-mail: customs@ier.kyiv.ua
Facebook: www.facebook.com/TFD.IER
Telegram https://t.me/Customs_ier_kiev

**ГО «Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій»**

вул. Рейтарська 8/5-а,
01054 Київ, Україна
тел. + 38 044 278-63-42
факс + 38 044 278-63-36
institute@ier.kiev.ua
www.ier.com.ua

Проєкт «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» виконує
Інститут економічних досліджень та політичних консультацій
за фінансової підтримки
Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network